

BESLUT

2013-12-20

Dnr: 13/02218

SAKEN

Mittnytt, SVT1, 2013-10-03, kl. 18.10, 19.15 och 21.35, inslag om förskingring av partikassa; fråga om saklighet

BESLUT

Inslagen frias. Granskningsnämnden anser att de inte strider mot kravet på saklighet.

INSLAGEN

Inslagen i *Mittnytt* handlade om att två sverigedemokrater hade anmälts för att ha förskingrat pengar från partikassan. Inslagen som sändes klockan 18.10 och 19.15 var likalydande och en förkortad version av inslaget klockan 21.35. I det så kallade löpet för det längre inslaget klockan 21.35 sades följande.

Sverigedemokrater anklagas för att ha stulit partikassan.

I påannonseringen sa nyhetspresentatören följande.

Bråket inom Sverigedemokraterna i Jämtland fortsätter. För två veckor sedan uteslöt två medlemmar. Nu polisanmäls de för att ha stulit partikassan.

Därefter visades bilder på bland annat en tecknad bankautomat som tömdes på pengar och de uteslutna sverigedemokraterna A och B. En reporter sa följande.

Det var redan för snart två veckor sedan som 14 248 kronor togs ut från ett konto tillhörande Sverigedemokraterna i Östersund. Allt, förutom 15 öre. De som tog ut pengarna var A, tidigare kassör i partidistriktet och B, SD-ledamot i kommunfullmäktige. Partiets distriktsordförande, C, har nu polisanmält de båda för förskingring.

C uttalade sig.

De har ju konstruerat fakturor som inte är godkända av styrelsen eller någonting. Så att, man har ju hittat på det här bara för att sabotera för Östersund och för sin egen

vinnings skull.

B intervjuades via telefon. I intervjun sades följande.

(Reportern) – Både A och B är uteslutna ur Sverigedemokraterna sedan en dryg månad tillbaka. Något de själva är mycket upprörda över och menar beror på att de har blivit förtalade av partidistriktet och partistyrelsen i Stockholm. (B) – Det är ju rent förtal. Och det ligger i dagens läge hos Justitiekanslern. Och vi får ju se vad han säger.

(Reportern) – Och vad gäller de över 14 000 kronorna så anser både A och B att det är pengar som partiet är skyldiga dem. Och eftersom man uteslutits så var det rädsla för att inte få sina pengar som gjorde att de ville säkra pengarna. (B) – Nej, jag har inte, jag har inte tagit några pengar utan lov. (Reportern) – Nej. Vad är det som har hänt här då? (B) – Ja, sanningen är den att i och med det att jag blivit, att jag blev utesluten så hade jag en fordran på SD, reseersättning och utöver det ett antal kvitton för sådant som jag hade köpt in för SD:s räkning och som jag anser att jag vill ha tillbaka.

Intervjun med C fortsatte enligt följande.

(Reportern) – Bråket är så infekterat att Sverigedemokraterna nu väljer att offentliggöra utdrag från sitt eget bankkonto för att bevisa förskingringen. De säger att pengarna bara är säkrade så länge. De är inte stulna i den bemärkelsen. Vad säger du om det? (C) – Ja, jag vet inte hur jag ska kommentera det över huvud taget. Det låter bara fånigt att två personer som inte ens tillhör partiet ska gå in och säkra Sverigedemokraternas pengar. Och det, jag har ingen annan kommentar än att det låter fånigt bara.

ANMÄLAN

Inslagen har anmälts av A och hans kritik kan sammanfattas enligt följande.

- Inslagen bortser från en juridisk process som är av större nationellt intresse än att pengar från en partikassa inte finns åtkomliga för partiet. Den juridiska processen avser en polisanmälan om förtal mot C och ytterligare fyra lokala sverigedemokrater samt två rikspolitiska sverigedemokrater. Anmälaren anför att förtalet mot honom och hans partikollega är grunden till att de blev uteslutna ur partiet, det borde ha framkommit. Sveriges Television (SVT) borde ha fokuserat på att granska Sverigedemokraternas (SD) partiapparat och anmälan som skickats till Justitiekanslern (JK) i stället för ”pseudo-händelsen” om polisanmälan om förskingring. Anmälaren anser att SVT har sprungit SD:s ärende. A anser vidare att det borde ha framkommit att C var en av de som anmälts för förtal i inslaget.
- Anmälaren anser att det borde framkommit att anledningen till att han hållit inne partikassans pengar var att stoppa kommande utbetalningar till dess utredningen om förtal var utredd. A har därför inte heller stulit pengarna. I inslaget sades också att A och B blev uteslutna för drygt en månad sedan när det i själva verket var cirka två veckor innan inslagen sändes.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslagen överensstämmer med kravet på saklighet och anför i huvudsak följande.

Inslagen var en del av en längre rapportering i *Mittnytt* om ett bråk inom Sverigedemokraterna i Jämtland. Rapporteringen inleddes med ett inslag den 20 september 2013. I inslaget berättades att A och B hade blivit uteslutna ur Sverigedemokraterna och att det för A:s del berodde på att han skrivit på ett medborgarförslag om att bygga en moské i stadsdelen Norr.

Den 22 september 2013 sändes en intervju med A där han berättade om det nya parti som han och B hade startat efter uteslutningen. Rapporteringen fortsatte den 3 oktober 2013 med de anmälda inslagen. Inför de anmälda inslagen var reportern i kontakt med A både per mejl och per telefon. Av samtalet framgick att A:s inställning i princip var densamma som B:s. A skickade också ett skriftligt uttalande via mejl till reportern. Mejlet och samtalet låg till grund för vad som redovisades i inslagen om orsakerna till A:s agerande. A:s förklaring till vad som skett var skriven i vi-form (A och B) och undertecknad av A.

I inslaget klockan 18.10 och 19.15, där B intervjuades och där A:s uppfattning också redovisades, sades inte att A ansåg sig ha ”rätt” till pengarna utan att ”själva säger de att de har säkrat pengarna”.

I inslaget klockan 21.45 sades.

Och vad gäller de över 14 000 kronorna anser både A och B att det är pengar som partiet är skyldiga dem. Och eftersom man uteslutits så var det av rädsla för att inte få sina pengar som gjorde att de ville säkra pengarna.

Här användes formuleringen även för att beskriva A:s uppfattning, att han behövde säkra det skadestånd han ansåg var möjligt att han kunde få med anledning av förtalsärendet. I båda inslagen framgick tydligt att A och B anmält SD-politiker för förtal. Fallet hade vid tillfället inte tagits upp av JK och förtal var inte fastställt. Därför förklarades inte orsaksförhållandena i inslaget, som A önskade, med att det var ett förtal som låg till grund för händelseförloppet. Däremot framgår av inslaget att detta var hans uppfattning. Den 17 oktober 2013 beslutade JK att inte inleda förundersökning i förtalsärendet. Orsaken till att inslagen den 3 oktober 2013 inleddes med att det berättades om polisanmälan om förskingring var att det var nya uppgifter i den löpande nyhetsrapporteringen. Redaktionen bedömde att det inte var vilseledande eftersom det sattes i sitt sammanhang och A:s och B:s syn på saken redovisades. På kvällen efter sändning skickade A ett mejl till redaktionen med synpunkter. I mejl dagen därpå bad redaktionen om en precisering från A om han ansåg att någon uppgift i inslaget var felaktig. A återkom samma kväll, den 4 oktober 2013, med ett mejl till redaktionen där han skrev att han skulle ringa på måndagen den 7 oktober och hänvisade till sin anmälan. I längre telefonsamtal

den 7 oktober framförde A ett flertal synpunkter i olika frågor. Redaktionen ställde än en gång frågan om det fanns något konkret som var felaktigt i inslagen. A svarade att så inte var fallet. Enligt A var det helheten som var problemet. Redaktionen bedömde då att det vid tillfället inte fanns någon sakuppgift att rätta.

I samband med detta yttrande har redaktionen uppmärksammat att A i sin anmälan påpekat att det förekom en felsägning i ett av inslagen. I båda påannonserna till inslagen sägs korrekt att A och B uteslöts ”för två veckor sedan”. I speakern i inslaget klockan 21.45 sades, vid ett tillfälle, att de var uteslutna ”sedan en dryg månad tillbaka”. SVT beklagar detta men bedömer att felsägningen inte var av så avgörande betydelse att den måste rättas.

AKTUELL BESTÄMMELSE

SVT ska bedriva programverksamheten sakligt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (5 § i sändningstillståndet). Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Av granskningsnämndens praxis följer att SVT måste ha stor frihet att själv bedöma värdet av olika nyheter och bestämma vilka nyheter som ska presenteras. Anmälarens kritik om vad som borde ha granskats i inslagen lämnar nämnden därför utan åtgärd.

Av A:s anmälan framgår att A tagit pengar från partikassan för att försäkra sig om att det fanns tillgångar nog för partiet att betala ett eventuellt skadestånd i det förtalsmål A drev mot bland andra C. Enligt nämnden formulerade reportern sig dock på ett sådant sätt att det kunde uppfattas som att både A och B tagit pengar som de ansåg att partiet var skyldigt dem för reseersättning och utlägg. Det framgick emellertid även av inslagen att A och B inte ansåg sig ha stulit pengarna. Mot den bakgrunden kan nämnden inte finna att avsaknaden av en närmare redogörelse för skälen för A:s agerande medför att inslagen strider mot kravet på saklighet.

Nämnden anser inte heller att inslagens innehåll eller utformning i övrigt strider mot kravet på saklighet i SVT:s sändningstillstånd.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, K-G Bergström, Elisabet Bäck, Ingrid Carlberg, Leif Hedman, Martin Holmgren och Pia Kronqvist efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Johannes Wik